

Dosarul nr.2ra-1679/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, (Jud: I. Potîngă)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: I. Secieru, A. Danilov, I. Cimpoi)

ÎNCHEIERE

28 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Mihail Stînca,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Stînca
împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe
Acțiuni, intervenient accesoriu Mihail Cibotaru cu privire la încasarea despăgubirii
de asigurare și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
admis apelul depus de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct”
Societate pe Acțiuni, s-a casat hotărârea din 5 septembrie 2018 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială
a acțiunii,

constată:

La 11 mai 2016, Mihail Stînca a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Mihail Cibotaru cu privire la încasarea despăgubirii de
asigurare și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 23 decembrie 2013, a avut loc
un accident rutier cu implicarea automobilului de model BMW 316, cu numărul de
înmatriculare UNBA 951, la volanul căruia se afla Mihail Cibotaru și a
automobilului de model Mercedes Benz 211 CDI cu numărul de înmatriculare CQF
481. În rezultatul producerii accidentului rutier, automobilul de model Mercedes
Benz 211 CDI cu numărul de înmatriculare CQF 481 ce-i aparține cu drept de
proprietate a fost avariat.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 23 decembrie 2013,
vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Mihail Cibotaru,
conducătorul automobilului de model BMW 316, cu numărul de înmatriculare
UNBA 951.

Mihail Stînca a susținut că la momentul producerii accidentului rutier, Mihail Cibotaru deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă emisă de către Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni.

Conform facturilor fiscale eliberate de către, Societatea cu Răspundere Limitată „Olmosdon” și Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Premium”, prejudiciul material cauzat automobilului de model Mercedes Benz 211 CDI cu numărul de înmatriculare CQF 481 constituie suma de 34 115 de lei.

Astfel, reclamantul a notat că, la 10 februarie 2014, a depus cerere în adresa Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în sumă de 34 115 de lei, însă cererea a fost respinsă.

Conform actelor de evaluare cost-reparație nr. 1675/1 din 13 ianuarie 2014 și nr.1675/12 din 10 februarie 2014, întocmite de Societatea cu Răspundere Limitată „General Expert”, la cererea Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, cuantumul despăgubirii de asigurare a automobilului de model Mercedes Benz 211 CDI cu numărul de înmatriculare CQF 481 a fost evaluat în sumă de 7661,83 de lei.

În acest sens, reclamantul a specificat că nu este de acord cu actele de evaluare cost-reparație întocmite de Societatea cu Răspundere Limitată „General Expert”.

Reclamantul Mihail Stînca a solicitat încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 34 115 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei și a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în sumă de 1028 de lei.

Prin hotărârea din 5 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea depusă de Mihail Stînca, fiind încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni în beneficiul lui Mihail Stînca despăgubirea de asigurare a mijlocului de transport în sumă de 34 115 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, cheltuielile ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 1028 de lei (f.d. 79-82).

Astfel, prima instanță a hotărât că pentru repararea prejudiciului material cauzat automobilului de model Mercedes Benz 211 CDI cu numărul de înmatriculare CQF 481, în rezultatul accidentului rutier, Mihail Stînca a suportat cheltuieli în sumă de 34 115 de lei, fapt ce se confirmă prin facturile fiscale eliberate de către, Societatea cu Răspundere Limitată „Olmosdon” și Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Premium”.

Prin decizia din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, fiind casată hotărârea din 5 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii. A fost încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni în

beneficiul lui Mihail Stînca despăgubirea de asigurare a mijlocului de transport în sumă de 15 311 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, cheltuielile ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii proporțional pretențiilor admise în mărime de 459,33 de lei (f.d. 135-142).

La adoptarea soluției, Curtea de Apel Chișinău a constatat că potrivit actelor întocmite de Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Premium” aferente reparației automobilului deteriorat, au fost incluse două piese de schimb în valoare de 6954 de lei, care nu au fost incluse în procesele-verbale de constatare a daunelor contrasemnate de părți la 26 decembrie 2013 și 9 ianuarie 2014. Suplimentar, instanța de apel a indicat că la stabilirea preturilor părților componente sau ale pieselor care se înlocuiesc la autovehiculul deteriorat nu s-a ținut cont de gradul de uzură în mărime de 65 %. În consecință, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia de a încasa în beneficiul lui Mihail Stînca despăgubirea de asigurare în sumă de 15 311 lei.

La 13 mai 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 144).

La 28 iunie 2019, Mihail Stînca, a depus recurs împotriva deciziei din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Mihail Stînca, în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că instanța de apel absolut neîntemeiat a constatat că în actele întocmite de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grand Premium” au fost indicate două piese, care nu au fost specificate în procesele-verbale de constatare a daunelor. În acest sens, recurentul a accentuat că aceste piese au fost incluse în procesele-verbale de constatare a daunelor, însă instanța de apel a fost dusă în eroare deoarece nu are cunoștință tehnice

Totodată, recurentul a remarcat că la evaluarea și constatarea prejudiciului material, instanța de apel a încălcat normele de drept în materie de asigurare.

La 25 iulie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Mihail Stînca, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Mihail Stînca, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Mihail Stînca la 28 iunie 2019, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 9 aprilie 2019 a fost expediată în adresa părților, la 13 mai 2019 (f. d. 144), iar conform recipisei se confirmă faptul că recurentul a luat cunoștință cu decizia instanței de apel la 13 mai 2019 (f.d. 143).

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Mihail Stînca este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a

se vedea, *de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia, Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea, de exemplu, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Mihail Stînca este formulată în baza art. 432 din Codul de procedură civilă, fără a specificat expres unul din temeiurile fără a specifica expres unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat. Totuși, în virtutea principiului *jura novit curia*, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Mihail Stînca a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Mihail Stînca nu ridică probleme de

drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Mihail Stînca se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan